

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Program osnovna šola
DRUGI TUJI JEZIK
v 4. do 9. razredu
NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMET
Učni načrt

4. razred: 70 ur
5. razred: 70 ur
6. razred: 70 ur
7. razred: 70 ur
8. razred: 70 ur
9. razred: 64 ur
Skupaj: 414 ur

Program osnovna šola
Drugi tuji jezik v 4. do 9. razredu
Neobvezni izbirni predmet
Učni načrt

Članice delovne skupine za pripravo učnega načrta:

mag. **Katica Pevec Semec**, Zavod RS za šolstvo, vodja
mag. **Liljana Kač**, Zavod RS za šolstvo
Neva Šečerov, Zavod RS za šolstvo
mag. **Simona Cajhen**, Zavod RS za šolstvo
mag. **Barbara Lesničar**, Zavod RS za šolstvo
dr. **Alja Lipavc Oštir**, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta
Liliane Strmčnik, Osnovna šola Antona Ukmarja Koper

Recenzenti učnega načrta:

dr. **Janez Skela**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
Metka Zorec, Osnovna šola Prežihovega Voranca Ljubljana
mag. **Mihaela Škrilec Kerec**, Osnovna šola Puconci

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo
Za ministrstvo: dr. **Jernej Pikalo**
Za zavod: mag. **Gregor Mohorčič**

Uredila: mag. **Katica Pevec Semec**
Tehnično uredila: **Tanja Kajfež**
Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Prva izdaja
Ljubljana 2013

Sprejeto na 161. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 19. decembra 2013.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:81'243(0.034.2)

UČNI načrt. Program osnovna šola. Drugi tuji jezik v 4. do 9. razredu [Elektronski vir] : neobvezni izbirni predmet / [članice delovne skupine za pripravo učnega načrta Katica Pevec Semec ... [et al.] ; uredila Katica Pevec Semec]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2013

Način dostopa (URL):

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_razsirjeni/Drugi_TJ_izbirni_neobvezni.pdf

ISBN 978-961-03-0213-1 (Zavod RS za šolstvo, pdf)
1. Pevec Semec, Katica
272294912

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA.....	4
2	SPLOŠNI CILJI.....	5
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE.....	6
3.1	Operativni cilji (sprejemniške dejavnosti)	6
3.2	Operativni cilji (interaktivne dejavnosti)	6
3.3	Operativni cilji (tvorbne dejavnosti).....	7
3.4	Izbirni operativni cilji	7
3.5	Sporazumevalne dejavnosti drugega tujega jezika v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju	8
3.6	Sporazumevalne dejavnosti drugega tujega jezika v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju	10
3.7	Vsebine	14
4	STANDARDI ZNANJA	15
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	18
5.1	Uresničevanje ciljev predmeta	18
5.2	Individualizacija in diferenciacija.....	21
5.3	Preverjanje in ocenjevanje	22
5.3.1	Preverjanje znanja	22
5.3.2	Ocenjevanje znanja.....	23
5.4	Informacijska tehnologija	23
5.5	Medpredmetne povezave	24
6	ZNANJE IZVAJALCEV	26

1 OPREDELITEV PREDMETA

Pouk drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta¹ je prispevek k večjezičnosti in razumevanju večkulturnosti tako v lastnem okolju kot v Evropi in zunaj njenih meja. Pouk drugega tujega jezika je namreč že po svoji naravi medkulturni pouk – povezovalac med različnimi kulturami. Razvijanje sporazumevalne zmožnosti v drugem tujem jeziku v okviru posameznikove ali družbene večjezičnosti pomeni dviganje jezikovne zavesti (tudi pri prvem jeziku in prvem tujem jeziku) in spodbujanje medkulturnega sporazumevanja, kar omogoča medkulturni dialog, kakovostnejše sobivanje in medsebojno spoštovanje.

Uvedba drugega tujega jezika v osnovno šolo kot neobveznega izbirnega predmeta daje vsem učencem² osnovnih šol v Sloveniji možnost učenja drugega tujega jezika v okviru formalnega osnovnošolskega izobraževanja in tako zagotavlja socialno pravičnejšo družbo. Je dodatna možnost za medkulturno zблиževanje v raznoliki večjezični skupnosti in izziv za razumevanje drugačnosti. S poudarjanjem te drugačnosti in primerjanja z lastno kulturo učenec krepi narodnostno identiteto ter usvaja in ponotrani posebnosti prvega jezika.

Pouk drugega tujega jezika prilagajamo sodobnim izzivom. Sledimo novim didaktično-metodičnim usmeritvam, ki nadgrajujejo komunikacijski pristop v dejavnostno in zmožnostno naravnani pristop k poučevanju. Učenec se z učenjem drugega tujega jezika usposablja za govorne in pisne stike, za pridobivanje in razumevanje informacij v tujem jeziku. Znanje več tujih jezikov omogoča učencu dostop do različnih avtentičnih virov; s tem pridobiva in pogloblja splošno znanje ter širi večjezičnost in medkulturnost. Z učenjem drugega tujega jezika prepozna in ozavešča razlike in podobnosti med lastno kulturo in drugimi kulturami. Pri tem pogloblja zavest o lastni kulturni identiteti, vzpostavlja in razvija pozitiven odnos do drugih kultur. Ti procesi se udeležujejo tudi na podlagi načel in priporočil Skupnega evropskega jezikovnega okvira³ in Lizbonske deklaracije o osmih ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.⁴

Drugi tuji jezik ima v primerjavi s prvim tujim jezikom drugačno vlogo. Medtem ko prvi tuji jezik vodi do najvišjih in najkompleksnejših zmožnosti, je pri drugem tujem jeziku večji poudarek na sporazumevalnih in učnih strategijah ter medjezikovni in medkulturni ozaveščenosti. Pri učenju prvega tujega jezika učenci pridobijo temeljna znanja, ki so podlaga za učenje nadaljnjih jezikov. Drugi tuji jezik pa mora upoštevati in izhajati iz že usvojenega znanja prvega jezika in prvega tujega jezika (na narodno mešanem območju pa tudi znanja in zmožnosti drugega jezika), kar učencu pomaga vzpostaviti pozitiven odnos do učenja tega jezika.

Pouk drugega tujega jezika, ki poteka od četrtega do devetega razreda, izvajamo kot neobvezni izbirni predmet v obsegu dveh ur na teden. Učenec se v pouk drugega tujega jezika vključi prostovoljno. Možnost izbirnosti različnih jezikov dopušča učencu, da nadaljuje z izbranim jezikom ali naslednje leto izbere novega. Ko se učenec vključi v pouk drugega tujega jezika, ga mora obiskovati do konca pouka v tekočem šolskem letu.

Umestitev drugega tujega jezika v predmetnik osnovne šole je predstavljena v preglednici 1.

¹ Drugi tuji jezik kot neobvezni izbirni jezik bomo v nadaljevanju poimenovali *drugi tuji jezik*.

² V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (učenec za učenca in učenko, učitelj za učitelja in učiteljico).

³ CEFR – Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (2001). Council of Europe. Cambridge: Cambridge University Press.

⁴ Priporočila Evropskega parlamenta in sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje. Uradni list Evropske unije L394/10, 18. 12. 2006. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/oj/2006/l_394/l_39420061230sl00100018.pdf.

Preglednica 1: Umestitev drugega tujega jezika v predmetnik osnovne šole

	4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	Skupaj
Drugi tuji jezik	2	2	2	2	2	2	414 ur

Drugi tuji jeziki po tem učnem načrtu so: angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, madžarščina in nemščina.

Merila za predlagane jezike so:

- najbolj razširjeni delovni jeziki EU: angleščina, francoščina, nemščina (angleščino oučujejo v šolah z nemščino kot prvim tujim jezikom),
- jeziki avtohtonih manjšin v Republiki Sloveniji oz. jeziki sosednjih držav: hrvaščina, italijanščina in madžarščina.

2 SPLOŠNI CILJI

Učenec se pri pouku drugega tujega jezika sistematično usposablja za **osnovno sporazumevanje s tujimi govornici v vsakdanjih okoliščinah, se uvaja za uporabo tega jezika pri pridobivanju podatkov iz pisnih in drugih virov**. Pri pouku zato postopno razvija **sporazumevalno jezikovno zmožnost**, ki je sestavljena iz (SEJO, 2011: 35–37).⁵

- **jezikovnih zmožnosti**: leksikalna, slovnična, semantična, fonološka, pravopisna in pravorečna zmožnost;
- **sociolingvistične zmožnosti**: jezikovni označevalci družbenih odnosov, vljudnostne konvencije in razlike v jezikovnih registrih;
- **pragmatičnih zmožnosti**: diskurzna in funkcijska zmožnost (sposobnost tvorjenja in oblikovanja besedil, govornih dejanj in interakcijskih izmenjav).

Sporazumevalna jezikovna zmožnost učenca se udejanja z izvajanjem različnih **sporazumevalnih jezikovnih dejavnosti in strategij**, t. i. sprejemniške, tvorbnne, interaktivne in posreduvalne dejavnosti in strategije.

Sporazumevalne jezikovne dejavnosti potekajo znotraj določenih **področij družbenega življenja oz. domen**. Te so:

- javna domena, npr. javne ustanove in njihove službe, javne dejavnosti, odnosi z mediji itd.,
- zasebna domena, npr. zasebne družabne dejavnosti, družinski odnosi itd.,
- izobraževalna domena, npr. dejavnosti v okviru učnega procesa,
- poklicna domena, npr. dejavnosti, vezane na opravljanje poklica.

Sporazumevalno zmožnost razvijamo s pomočjo sporazumevalnih dejavnosti in **opravil** (npr. branje navodil, telefonski pogovor, gledanje filma, reševanje križanke, predavanje). Sporazumevalne dejavnosti in opravila so raznovrstni in na različnih ravneh kompleksnosti, ki v različni meri vključujejo jezikovne dejavnosti (sprejemanje, tvorjenje, interakcija ali posredovanje). Te izhajajo iz **besedil**, ki jih poslušamo ali beremo. Uspešnost izvedbe opravil je odvisna od uporabe ustreznih učnih **strategij** in okoliščin izvedbe opravil.

⁵ SEJO: Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje (2011).

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Operativne cilje pouka drugega tujega jezika uresničujemo v okviru:

1. sprejemniških dejavnosti,
2. interaktivnih dejavnosti,
3. tvorbnih dejavnosti.

3.1 Operativni cilji (sprejemniške dejavnosti)

Pri sprejemanju besedil (poslušanju, branju) v tujem jeziku učenci razberejo:

- ***sporočilo oz. osrednjo misel besedila z znano temo,***
- ***določene podatke in podrobnosti,***
- ***stališča in odnose.***

Pri sprejemanju besedil učenci razvijajo zmožnost slušnega in bralnega razumevanja. Kot poslušalci sprejemajo govorjeno besedilo (enega ali več govorcev), kot bralci pa ga sprejemajo v pisni obliki. Pri nekaterih dejavnostih ga sprejemajo prek obeh prenosnikov hkrati, vidnega in slušnega, npr. pri ogledu filma v tujem jeziku s podnapisi v tujem jeziku. Učenci poslušajo in berejo z različnimi nameni, kot so učenje jezika, pridobivanje podatkov, navodil in priporočil, kritično razmišljanje, za zabavo itd. Vhodna besedila so na začetni stopnji zelo preprosta, prilagojena, kasneje so izvirna, nekoliko zahtevnejša in daljša. Na vhodno besedilo se učenci odzivajo skladno z doseženo ravni znanja ciljnega jezika: nebesedno, s posameznimi besedami, besednimi zvezami ali kratkimi povedmi, s kratkimi odgovori na vprašanja, s povzemanjem vsebine besedila ali z interpretacijo besedila. Pred odzivom na prebrano oz. poslušano besedilo učenec uporablja strategije sprejemanja, s katerimi zazna okoliščine (sobesedilo), priključuje v spomin vedenja o obravnavani temi, razbere sobesedilne in jezikovne informacije.

3.2 Operativni cilji (interaktivne dejavnosti)

Učenci se govorno in pisno sporazumevajo o znani temi v predvidljivih okoliščinah.

Interaktivne dejavnosti so dejavnosti sporazumevanja med sporočevalcem in prejemnikom sporočila. Govorno in pisno sporazumevanje združujeta zmožnosti in spretnosti sprejemanja in tvorjenja besedil, ki učencu omogočajo ustrezno odzivanje v predvidljivih in manj predvidljivih okoliščinah. Pri sporazumevanju so učenci lahko tudi jezikovni posredniki (mediatorji) med govorcem, ki se neposredno ne razumejo. Učenci pri sporazumevanju prevzemajo različne sporazumevalne položaje za različne sporočilne namene. Učenci v vlogi sporočevalcev ali jezikovnih posrednikov (mediatorjev) upoštevajo sporazumevalno sobesedilo (ali okoliščino), prejemnika, prenosnika sporočanja, sporočilni namen, temo, stopnjo obvladovanja ciljnega jezika in stopnjo poznavanja kulturnih posebnosti pri sporočanju v tem jeziku. Pri tem je ključnega pomena razvijanje kompenzacijskih strategij in sposobnosti medosebne sodelovanja, ki preprečuje morebitne nesporazume (prositi za ponovitev povedi, dodatna pojasnila, opravičiti se itd.). Interaktivne dejavnosti (običajno so to neposredni pogovori) vključujejo tudi nejezikovno sporazumevanje, npr. kazanje s prstom, pogledom, z gibom glave, govorica telesa, kakovost in višina glasu itd.

3.3 Operativni cilji (tvorbne dejavnosti)

Učenci tvorijo zelo preprosta pisna in govornjena besedila v tujem jeziku, v katerih:

- **se predstavijo in predstavijo druge,**
- **opišejo sebe, predmet, žival, kraj, pojav, načrte za prihodnost, svojo izkušnjo,**
- **preoblikujejo dano besedilo (spreminjajo osebe, kraj dogajanja, spremenijo konec zgodbe itd.).**

Pri tvorjenju besedil učenci razvijajo govorno in pisno zmožnost. Pri govornem sporočanju tvorijo besedilo (izhodno besedilo), ki je namenjeno enemu ali več poslušalcem (javnosti). Govorno zmožnost učenci razvijajo pri dejavnostih, kot so glasno branje, poročanje po zapiskih, opisovanje, pripovedovanje, razlaganje, igra vlog, petje, spontano govorjenje in izražanje stališč (višja raven). Zmožnost pisnega sporočanja učenci razvijajo s tvorbo besedila, ki je namenjeno določenemu prejemniku. Na začetni stopnji učenja učenci pretežno dopolnjujejo ali povezujejo posamezne povedi v preprosto besedilo, pozneje pa zmorejo tvoriti tudi raznovrstna krajša besedila.

3.4 Izbirni operativni cilji

Opisani operativni cilji v razdelkih 3.1, 3.2 in 3.3 se nanašajo na temeljna znanja, ki naj jih učitelj razvija pri vseh učencih. Učitelj si lahko zastavi tudi druge – izbirne cilje, ki jih uresničuje z vsemi učenci ali le z nekaterimi. Izbira teh ciljev je prepuščena učiteljevi presoji, ki temelji na poznavanju učencev, njihovem predznanju, stopnji dosežene zmožnosti, sposobnosti in spoznavnih interesih. Izbirni cilji naj bodo zato na različnih zahtevnostnih ravneh znanja oz. taksonomskih stopnjah: pomniti, razumeti, uporabiti, analizirati, vrednotiti, ustvariti (Anderson in Krathwohl, 2001).⁶ Učitelj uvaja izbirne cilje, ki podpirajo inovativne pristope (učenje na daljavo, učenje v spletni učilnici, sodelovalno učenje/poučevanje) v okviru enega predmeta, več predmetov, dejavnosti šolskega letnega delovnega načrta in povezovanja z okoljem.

Učitelj si zastavi izbirne cilje v okviru:

- letnega delovnega načrta šole (npr. priprava na medkulturne izmenjave, ekskurzija v tujino, kulturna prireditve, raziskovalni tabor, naravoslovni dan, seminarske naloge in umetniško ustvarjanje, okrogle mize o aktualnih dogodkih itd.),
- medpredmetne povezave med jezikovnimi in nejezikovnimi predmeti (npr. obravnava umetnostnega besedila v izvorniku in prevodu, sočasna obravnava izbrane učne vsebine pri več predmetih, kratka predstavitev naravoslovne teme),
- dela z izvirnimi besedili v tiskani in digitalni obliki (npr. mladinski tisk, umetnostno besedilo, film, popevka, spletna stran, klepetalnica itd.),
- učenja v timu (kratka raziskava, projektna naloga, učenje na daljavo itd.),
- ustvarjalne dejavnosti (šolsko glasilo, gledališka uprizoritev, pisanje pesemskih besedil, scenarija, videoposnetek v zvezi s promocijo šole ali turistična promocija domačega kraja itd.),
- občasnega izvajanja pouka drugih predmetov v drugem tujem jeziku,
- obiska tujih kulturnih ustanov v Sloveniji ali tujini,
- priprave na državna tekmovanja – reševanje zahtevnejših nalog.

⁶ Anderson, L. in D. Krathwohl (2001). A taxonomy for learning, teaching, and assessing: a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. New York: Addison Wesley Longman.

3.5 Sporazumevalne dejavnosti drugega tujega jezika v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju so v ospredju sprejemniške in interaktivne dejavnosti, medtem ko tvorbnosti omejujemo na tvorjenje preprostega besedila na podlagi vzorca, kratkega opisa ob slikovnem ponazorilu. Tudi pisanje omejujemo le na zapis posameznih preprostih besednih zvez in stavkov. V učenčevih pisnih izdelkih so pogoste pravopisne in druge jezikovne napake, ki jih učitelj dopušča, saj je pomembno, da je dosežen sporočilni namen.

Učiteljeva pričakovanja glede učenčevega napredovanja naj bi bila glede na položaj drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta stvarna, fleksibilna in prilagojena pristopu. Na začetni stopnji se učenci učijo celostno, po načelih zgodnjega učenja. Učne vsebine so ustrezne njihovi starosti ter se navezujejo na nejezikovne predmete v tem obdobju, so raznolike, se nadgrajujejo ter se usklajujejo z vsebinami drugih predmetov v predmetniku, kot so npr. načini bivanja, vremenski pojavi, moj kraj, nakupovanje itd.

V preglednici 2 so prikazani primeri dejavnosti za doseganje operativnih ciljev za četrty, peti in šesti razred, ki so podlaga za oblikovanje standardov za četrty, peti in šesti razred.

Preglednica 2: Primeri dejavnosti za doseganje operativnih ciljev in standardov znanja pri pouku drugega tujega jezika v četrtem, petem in šestem razredu

Razred	Poslušanje	Branje	Govorno in pisno sporazumevanje	Govorjenje	Pisanje
4. r	Učenci razumejo najbolj pogosta navodila pri pouku, zelo preprost opis osebe (ime, starost), opis predmetov (npr. v učilnici) in kratka sporočila (npr. voščilo, pozdrav, preprosta vprašanja).	Učenci razumejo pogosta poimenovanja (npr. šolski predmeti, dnevi v tednu) in navodila pri pouku ter kratke opise slik. Znajo poiskati določeno informacijo (npr. urnik šolskih dejavnosti).	Učenci v pogovoru pozdravijo in odzdravijo ter se zahvalijo, črkujejo svoje ime in naslov. Odgovarjajo na vprašanja (npr. koliko je ura, kam so namenjeni) in postavljajo preprosta vprašanja (npr. Kaj rad ješ? Kateri šport ti je všeč?).	Učenci deklamirajo (recitirajo), zapojejo izštevanko ali pesem. Na preprost način predstavijo sebe in druge (ime, kraj bivanja, starost, telefonsko številko).	Učenci prepisujejo preproste besede in kratke povedi. Napišejo seznam (npr. spisec dnevnih dejavnosti).
5. r	Učenci razumejo preprost opis osebe, predmeta (velikost, barvo, kje se nahaja), prostora (npr. stanovanje), kratko sporočilo (npr. vabilo, voščilo). Razumejo bistvo kratkega, vsakodnevnega pogovora (npr. kaj je nekomu všeč, kaj počne v prostem času).	Učenci razumejo vsebino slikanice ali stripa z znano temo. Poiščejo določeno informacijo v obravnavanem besedilu (npr. sporočilo o datumu srečanja).	Učenci znajo prositi za pomoč (npr. prodajalca v trgovini), pri čemer si pomagajo tudi s kretnjami in gibi. Vprašajo, koliko kaj stane, kam je kdo namenjen itd. Povejo, da ne razumejo, in prosijo za razlago.	Učenci v nekaj povedih predstavijo sebe, svojo družino, svoj dom, govorijo o svojih ljubljenskih in aktivnostih v prostem času.	Učenci tvorijo povedi na podlagi vzorca (npr. razglednica, urnik, vabilo na rojstni dan). Po nareku zapišejo znane besede in besedne zveze.
6. r	Učenci razumejo bistvo kratkega, vsakodnevnega pogovora (npr. med vrstniki o šoli). Učenci razumejo opis poti in sledijo dogajanju kratke zgodbe, če jo poslušajo (gledajo) večkrat.	Učenci v javnih obvestilih ob pomoči slik poiščejo podatek, ki jih zanima (npr. kraj športnega dogodka), razumejo bistvo in tudi kakšno podrobnost kratkega besedila, razumejo kratka in preprosta navodila (npr. v učbeniku).	Učenci s preprostimi vprašanji sodelujejo v pogovoru o stvareh, ki jih zanimajo (npr. Kateri šport ti je všeč? Kdaj treniraš? Kje? Kdo je tvoj učitelj?). Učenci na preprost način izrazijo svoje želje, se opravičijo, povedo, kaj jim je všeč in česa ne marajo.	Učenci predstavijo svoj kraj (poimenujejo pomembne mestne stavbe in opišejo pot do njih). S pomočjo slik povedo preprosto zgodbo.	Učenci tvorijo preprosto pisno besedilo na podlagi predloge ali navodil (npr. kratko osebno predstavitev, zgibanko o domačem kraju itd.).

3.6 Sporazumevalne dejavnosti drugega tujega jezika v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju učenci sprejemajo in tvorijo nekoliko daljša in zahtevnejša besedila v tujem jeziku. Ker gre za nadaljevalno učenje, je posebno pomembno, da učenci ohranijo motivacijo za učenje drugega tujega jezika. Zato učitelj uporablja take didaktične pristope, s katerimi mu bo uspelo pritegniti in zadržati pozornost učencev, ki so v izredno občutljivem obdobju odraščanja. Prav tako naj dopušča in spodbuja ustvarjalnost učencev v okviru projektnega dela s podporo informacijske in komunikacijske tehnologije, ustvarjalnih dejavnosti ali manjših zaključenih nalog s končnim izdelkom. Učenje tujega jezika v šoli naj povezuje z učnimi vsebinami drugih predmetov (npr. slovenščine, geografije, zgodovine, fizike, kemije) in s priložnostnim učenjem tujih jezikov zunaj šole.

Učenci pri nadaljevalnem učenju drugega tujega jezika zaznavajo kulturno raznovrstnost, zavedajo se nekaterih podobnosti in razlik med jeziki, ki se jih učijo. Ozaveščajo osnovna pravila jezikovne rabe. Čeprav učitelj posebej ne razlaga slovnice, jo učenci urijo in utrjujejo v različnih sporočanjskih položajih. Pristop se tako postopno približuje metodam, ki jih uvajamo pri mladostnikih in odraslih – nezavedno učenje se umika zavednemu učenju. V tem obdobju učitelj bolj uravnoteženo pri učencih razvija vse sporazumevalne dejavnosti. Z različnimi metodami in ustreznimi tehnikami poučevanja spodbuja pri učencih razumevanje različnih besedil, odziv nanje in prevzemanje sporazumevalnih vlog. Z notranjo diferenciacijo učencem omogoča različno hitro napredovanje.

V preglednici 3 so prikazani primeri dejavnosti za doseganje operativnih ciljev za sedmi, osmi in deveti razred, ki so podlaga za oblikovanje standardov znanja za sedmi, osmi in deveti razred (**nadaljevalno učenje**).

Preglednica 3: Primeri dejavnosti za doseganje operativnih ciljev in standardov znanja pri pouku drugega tujega jezika v sedmem, osmem in devetem razredu (nadaljevalno učenje)

Razred	Poslušanje	Branje	Govorno in pisno sporazumevanje	Govorjenje	Pisanje
7. r	Učenci razumejo bistvo kratkega besedila o znani temi (npr. opis prostočasne dejavnosti, popotnega načrta, delovnega dne).	Učenci razumejo kratka besedila iz vsakdanjega življenja (npr. e-sporočilo, oglas, vabilo). V preprosti zgodbi ali pesmi razberejo sosledje dogodkov ter like, ki nastopajo.	Učenci povedo in pokažejo, da sledijo pogovoru in ga razumejo. Pisno se opravičilo in sprejmejo opravičilo. S prijatelji se znajo ustno in pisno dogovoriti o tem, kam bi šli ter kje in kdaj se dobijo.	Učenci znajo predstaviti sebe in druge (osebni podatki, videz, značaj, poklic, interesi). Izrazijo, kaj jim je/ni všeč (npr. glasba, šport, oblačila, hrana). Znajo opisati svoje vsakodnevne dejavnosti (npr. potek dneva v šoli in doma).	Na obrazcu izpolnijo podatke o izobrazbi, delu, interesih. Pišejo kratka in preprosta sporočila (npr. kdo je klical, kdaj se vrne, zahvala). Na preprost način opišejo prostočasno dejavnost.
8. r	Učenci razumejo bistvo kratkega besedila, pri katerem slika dopolnjuje govor (npr. novica, reklamni oglas).	Učenci razberejo vsebino kratke novice ali dogodka (npr. dogajanje, osebe, kraj in čas). Preletijo kratko besedilo (npr. oglas, spletno stran) in poiščejo želene podatke (npr. osnovne značilnosti izdelka/storitve). Razumejo zelo preprost opis dogodka iz preteklosti (npr. počitnice, konec tedna), opis slike ali fotografije.	Učenci se sporazumevajo v vsakdanjih okoliščinah (npr. v slaščičarni, trgovini) in si izmenjajo informacije o vsakodnevnih stvareh (npr. o počutju). V nekaj besedah izrazijo (ne)strinjanje na določeno temo.	Učenci opišejo svoje navade (npr. hobiji in druge prostočasne dejavnosti) in jih primerjajo z navadami drugih. S pomočjo opornih točk govorno predstavijo preprosto besedilo (npr. življenjepisa vzornika). Pripovedujejo o nekem dogodku ali izkušnji, če se na to predhodno pripravijo.	Napišejo kratko osebno pismo, v katerem nekaj sporočajo, se zahvalijo ali opravičijo. S pomočjo opornih točk opišejo dogodek (npr. obisk prireditve). Pišejo kratka e-sporočila (npr. program delovnega srečanja, izleta, izmenjave).
9. r	Učenci razumejo bistvo in nekatere podrobnosti (npr. osebni podatki ipd.) v preprostih govornih besedilih (npr. intervju, zgodba, vsakodnevni pogovor, opis poklica, turističnega kraja).	Učenci razberejo informacije iz javnih napisov in obvestil. Razumejo sporočilo preprostega besedila, ki opisuje sedanji ali pretekli dogodek ali načrte za prihodnost. Razumejo sosledje dogodkov in vloge likov v preprostih pripovedih. Razumejo tudi preprosta stvarna besedila, če so opremljena s slikami in grafi in znajo poiskati točno določene podatke.	Učenci postavljajo vprašanja, na njih odgovarjajo (npr. intervju o družini, prostem času ipd.). Učenci pridobivajo podatke (npr. ob načrtovanju potovanja) in sodelujejo v preprostem pogovoru o znani temi (npr. o vzornikih, o znanju jezikov, o turističnih znamenitostih).	Učenci povedo, kaj so počeli v preteklosti (npr. na izletu, med počitnicami), opišejo prostor, predmet, osebo, žival, dejavnost, pojav. Opišejo pot s pomočjo zemljevida. S pomočjo iztočnic predstavijo vsebino kratke zgodbe.	Učenci pišejo kratka in preprosta besedila (poročilo, pismo, razglednica, zgodba ipd.) ter opise (vsakdanje življenje, ljudje, kraji, sedanji, pretekli in prihodnji dogodki). Pri tem si pomagajo s ključnimi besedami in iztočnicami.

Nekateri učenci izberejo drugi tuji jezik kot neobvezni izbirni predmet šele v sedmem razredu (**začetna raven**), čeprav so imeli možnost izbire drugega tujega jezika že v četrtem razredu. Razlogi so lahko različni: npr. v četrtem razredu so izbrali drug tuji jezik, s katerim ne želijo nadaljevati; lahko pa se po prekinitvi učenja drugega tujega jezika v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju odločijo za ponovno vključitev k pouku drugega tujega jezika v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

V prvem letu učenja učitelj namenja večjo pozornost razvijanju zmožnosti slušnega in govornega razumevanja, govornega sporočanja in sporazumevanja, manj razvijanju pisne zmožnosti. Besedila, ki jih uvaja, so kratka in preprosta, podprta z nebesednimi ponazorili. Navezujejo se na učenčev izkušenski svet in izražajo trenutne učenčeve potrebe in interese (npr. življenje vzornikov, mladostniška problematika). Njihovo aktivnost naj učitelj spodbuja z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki jo učenci razmeroma dobro obvladajo, in z ustvarjanjem izvirnih učnih okoliščin z medkulturnimi stiki.

V preglednici 4 so navedene sporazumevalne dejavnosti za učence, ki se bodo neobveznega drugega tujega jezika začeli učiti v sedmem razredu in ga predvidoma neprekinjeno obiskovali do konca devetega razreda. Dejavnosti so podlaga za oblikovanje standardov znanja v sedmem, osmem in devetem razredu (**začetna raven**).

Preglednica 4: Sporazumevalne dejavnosti za doseganje operativnih ciljev in standardov znanja pri pouku drugega tujega jezika v sedmem, osmem in devetem razredu (začetna raven)

Razred	Poslušanje	Branje	Govorno in pisno sporazumevanje	Govorjenje	Pisanje
7. r	Učenci razumejo kratka in preprosta navodila, ki so podana počasi in razločno (npr. pogosta navodila pri pouku). Razumejo zelo preprost opis predmeta (npr. velikost, barvo in kje se nahaja), preprost opis prostora (npr. učilnice ali sobe), posamezne besede, ki jih pogosto slišijo (npr. števila, dnevi v tednu, barve, vreme, cena, ura).	Učenci razumejo bistvo kratkega in preprostega e-sporočila (npr. dogovor za srečanje). Preberejo in razumejo posamezne besede v zgodbi, pesmi, stripu. Znajo poiskati določeno informacijo v vsakdanjem besedilu (npr. spored, urnik, jedilnik, oglas).	Učenci pozdravijo in odzdravijo, predstavijo sebe in druge (kako mi je ime, kje živim, koliko sem star, nacionalnost). Opravičijo se in se zahvalijo, postavljajo preprosta vprašanja in nanje odgovarjajo (npr. Kam hodiš v šolo? Kaj delaš? Imaš brata ali sestro? Kam greš?)	Učenci ponovijo na pamet naučene besedne zveze, dele pesmi, pogovore. Povedo, kdo so, v katero šolo hodijo in kaj trenutno počnejo. Poimenujejo letni čas, mesec in dan ter povedo, koliko je ura.	Učenci prepišejo preproste besede in kratke povedi, znajo napisati seznam (npr. urnik) in izpolniti preprost obrazec (ime, naslov, starost). Po nareku zapišejo znane besede in besedne zveze.
8. r	Učenci razumejo navodila pri pouku. Razumejo preprosta vprašanja iz vsakdanjega življenja (npr. Kateri šolski predmet ti je všeč?). Razumejo kratka sporočila, ki so namenjena njim (npr. zahvala, čestitka, pozdrav, kraj in datum sestanka). Sledijo dogajanju kratke zgodbe, če jo poslušajo in gledajo večkrat.	Učenci preberejo in razumejo preprosto sporočilo (na plakatu, reklamnem oglasu, razglednici ali voščilnici). Preberejo in razumejo preproste ukaze (npr. računalnika ali videoigre). Razumejo preprosto besedilo, ki je opremljeno s sliko (npr. strip, prirejena in ilustrirana kratka zgodba).	Znajo postavljati vprašanja, ki se nanašajo na trenutne potrebe ali na temo, ki jo dobro poznajo. V pogovoru povedo, če česa ne razumejo, in prosijo za razlago ali dodatno informacijo (npr. kraj, čas srečanja).	Učenci opišejo sebe ali drugo osebo in svoje hišne ljubljence (npr. barvo las in oči, velikost, oblačila). S pomočjo opornih točk ali iztočnic govorno predstavijo oz. opišejo prostor, kraj, državo (npr. opis sobe, učilnice, rojstnega kraja).	Učenci napišejo kratko in preprosto e-sporočilo. Prijatelju napišejo kratko voščilnico za rojstni dan, napišejo nekaj o sebi (npr. ime, starost, kje živim, moje prostočasne dejavnosti) in zabeležijo potek dneva (ura in dejavnost).
9. r	Učenci razumejo bistvo kratkega, vsakodnevnega pogovora (npr. kaj je nekemu všeč, kaj počne v prostem času). Ko poslušajo glasbo, prepoznajo določene besede in povedi. Kot gledalci televizijskih novic prepoznajo teme posameznih prispevkov.	Razumejo kratka in preprosta besedila, še zlasti če so opremljena s slikami (npr. prodajni katalogi). V njih znajo ob pomoči slik poiskati podatek, ki jih zanima (npr. čas in kraj dogajanja, biografski podatki).	Učenci sodelujejo v preprostem pogovoru o stvareh, ki jih poznajo in jih zanimajo (npr. šport, moda, glasba, hobiji).	Učenci govorno predstavijo dejavnosti v šoli ali v prostem času. Povejo, kaj radi jedo in česa ne marajo. Na preprost način povedo nekaj o svojem domu, družini, znancih, vzornikih.	Učenci napišejo nekaj povedi s pomočjo predloge ali vzorca (npr. sporočilo vrstniku, v katerem sporočijo, kje so, kaj počnejo ali kje se bodo sestali).

3.7 Vsebine

Pouk drugega tujega jezika v okviru zastavljenih ciljev učitelj načrtuje na podlagi tematskih sklopov, ki izhajajo iz Skupnega evropskega jezikovnega okvira (SEJO 2011, str. 69) in pomenijo zunanji kontekst jezikovne rabe. Ta je obsežen in raznolik ter pogosto presega učenčev mentalni kontekst. Učiteljeva naloga je, da izbere ustrezne vsebine, ki so v sozvočju z učenčevim miselnim in čustvenim razvojem ter njegovimi področji zanimanja.

V preglednici 5 so navedeni predlagani tematski sklopi, v okviru katerih se s sporazumevalnimi dejavnostmi udeležujejo učni cilji drugega tujega jezika, se navezujejo na SEJO in so usklajeni z učnimi načrti za tuje jezike v osnovni šoli.

Preglednica 5: Učne vsebine pri pouku drugega tujega jezika v od 4. do 9.r.

Tematski sklop	Teme	Dogodki	Postopki	Besedila
Jaz in moj svet	Predstavitev sebe in drugih (videz, značaj, interesi, načrti), moj dom (moj prostor, moja družina), moji prijatelji, hišni ljubljenci	Družinska slavlja, družabna srečanja, (ne)formalni stiki zabava, obiski, prostočasne dejavnosti in počitnice	Vsakodnevna opravila (kuhanje, vzdrževanje hiše, vrta itd.), prehranjevanje, igra, šport, hobiji, priložnostno delo	Navodila, mladinski tisk, brošura, osebno pismo, e-sporočilo, vabilo, teletext, spletna stran, recept, radijska in TV oddaja, avdio/video posnetek
Moje ožje okolje	Ulica, vas, mesto, javne službe, društva, park, gozd, polje, rastline in živali	Javna srečanja, športni dogodki, kulturne prireditve formalni stiki, nesreče, naravni pojavi, skrb za zdravje, skrb za okolje	Uporaba javnih storitev (prevoz, zdravstvo itd.), nakupovanje, družbeni dogovori in konvencije: naslavljanje, pozdravljanje, nebesedna komunikacija, učni postopki v povezavi z naravoslovnimi predmeti	Napis, grafit, urnik obratovanja, jedilni list, letak, oglas, sporočilo, opozorilo o varnosti, navodilo za uporabo, napis na embalaži, vozovnica, poslovna vizitka, izvorno besedilo (poljudnoznanstveno, strokovno), besedilo iz tujega učbenika, priročnika ali poljudnoznanstvenega članka
	Predstavitev šole, dejavnosti in načrti	Začetek/konec šolskega leta, šolski predmeti in učitelji, šolski prostor, športni dan, ekskurzija, disciplina, šolski red	Učna ura, igralne dejavnosti, delo v knjižnici, domače naloge, učenje, diskusija, načrtovanje izobraževalne poti in samovrednotenje lastnih dosežkov	Izvorno besedilo, učbenik, priročnik, slovar, berilo, videotekst, e-besedila, spletne strani, spletne strani šol.
Moje širše okolje	Prebivalci in jeziki, moja država, moji sosede, naravna in kulturna dediščina	Potovanja, stiki s tujci, raziskovanje kulturnih, geografskih znamenitosti	Javni prevoz, organizacija izleta, učni postopki v povezavi z družboslovnimi predmeti	Razglednica, itinerarij, video posnetek, zemljevid, graf, fotografija, vozovnica, vozni red, elektronska predstavitev, besedilo iz tujega učbenika, priročnika ali kataloga, umetnostno besedilo

Stiki med kulturami	Medkulturna izmenjava	Vključevanje v socialna omrežja	Medsebojno spoznavanje, sprejem gosta in pogostitev, poslovitev, obdaritev, predstavitev	Spletno okolje, prospekt, zemljevid, življenjepis
	Odnos do pripadnikov tuje narodnosti, vrednot tuje tradicije in kulture	Izmenjava stališč, srečanja prek socialnih omrežij, sodelovanje v skupnih projektih, načrtovanje, izvajanje dejavnosti in vrednotenje	Izmenjava stališč v zvezi z odnosi do družine, kulturne tradicije, razvijanje pozitivnega odnosa do tujega jezika in kulture skozi srečanja, izmenjave, stike, srečanja (tudi prek socialnih omrežij)	Umetnostno besedilo, izvorna besedila v tujem jeziku, besedila na spletu

4 STANDARDI ZNANJA

Zaradi izbirnosti predmeta so učne skupine za drugi tuji jezik zelo raznolike, saj vključujejo učence z različnim predznanjem. V skupinah z nestalnim številom učencev je napredovanje učencev mogoče le z ustrezno diferenciacijo in individualizacijo pouka ter z okvirnim opredeljevanjem standardov znanja ob koncu drugega oz. tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Standardi znanja tujega jezika izhajajo iz lestvice SEJO, ki opredeljuje sporazumevalno jezikovno zmožnost v šestih stopnjah: A1, A2, B1, B2, C1, C2, pri čemer je A1 najnižja raven in C2 najvišja. Posamezna raven vključuje vrste sporazumevalnih dejavnosti, ki so sprejemniške, interaktivne in tvorbnе.

Ob predpostavki, da bo učenec obiskoval pouk neobveznega drugega tujega jezika neprekinjeno vseh šest let, to je od četrtega do devetega razreda, naj bi ob zaključku dosegel standard A2 oz. vsaj standard A1 (SEJO; 2011: 80 –112).

Če pa učenec vstopa v učenje drugega tujega jezika v različnih razredih (ne v 4. oz. 7. razredu), so učitelju pri določanju doseženega standarda znanja v posameznem razredu v pomoč navedeni minimalni in standardi znanja v preglednicah 6 in 7. Učitelj jih mora ustrezno prilagoditi tako, da si pri tem pomaga s preglednicami 2, 3, in 4. kjer so opisane sporazumevalne dejavnosti po posameznih razredih.

Preglednica 6: **Minimalni** in standardi znanja ob koncu drugega oz. tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja, po treh letih učenja (raven A1)

Sporazumevalne dejavnosti		STANDARD ⁷ Vstopna raven (A1)	Kvalitativni vidiki standarda A1 ⁸
Sprejemniške dejavnosti	Poslušanje	Učenci pri počasnem in razločnem govornem besedilu razumejo posamezne pogosto rabljene besede in najosnovnejše besedne zveze, ki se nanašajo nanje, na njihovo družino in neposredno življenjsko okolje.	Učenci razumejo navodila, če so posredovana skrbno in počasi, z daljšimi premori, in sledijo kratkim preprostim napotkom. Razumejo zelo kratka in preprosta besedila, posebno če so podprta z vizualnim gradivom, pri čemer preberejo vsako besedno zvezo posebej. Po potrebi dele besedila preberejo večkrat.
	Branje	Učenci razumejo pomen posameznih pogosto rabljenih poimenovanj, besednih zvez ob sliki in preprostih povedi.	
Interaktivne dejavnosti	Govorno in pisno sporazumevanje	Učenci se lahko preprosto sporazumevajo, če je sogovornik pripravljen svoje izjave ponoviti počasneje ali jih pojasniti in če jim je pripravljen pomagati. Znajo postaviti/odgovoriti na vprašanje, ki se nanaša na trenutne potrebe. Znajo odgovarjati na vprašanja o splošnih temah, in odgovarjati nanje.	Učenci se lahko sporazumevajo z zelo omejenim naborom izrazov, ki so povezani z zadovoljevanjem preprostih konkretnih potreb. Znajo vprašati in odgovoriti na vprašanja o sebi in drugih osebah, o tem, kje živijo, o ljudeh, ki jih poznajo, o stvareh, ki jih imajo. Sporazumevanje v celoti temelji na ponavljanju, preoblikovanju znanega in popravljanju.
Tvorbne dejavnosti	Govorjenje	Učenci znajo uporabljati preproste besedne zveze in povedi, s katerimi opišejo sebe, svoj kraj in ljudi, ki jih poznajo. Znajo tvoriti tudi preproste povedi o znani temi.	Učenci obvladajo zelo kratke, nepovezane, predvsem vnaprej naučene izjave z veliko premori ali ponavljanji. Uporabljajo le osnovni nabor besed in preprostih fraz, povezanih z osebnimi podatki, določenimi konkretnimi okoliščinami ali zelo znano temo. Samo omejeno obvladujejo nekaj slovničnih struktur in na pamet naučenih stavčnih vzorcev. Besede ali skupine besed znajo povezati z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci, kot sta in ali potem. Besede, ki jih uporabljajo pri govorjenju, ne znajo nujno napisati v skladu s pravopisnimi pravili.
	Pisanje	Učenci znajo zapisati posamezne besede in besedne zveze(npr. opombe ob sliki) izpolnjevati znajo obrazce, ki zahtevajo osebne podatke. Pisati znajo kratka, preprosta sporočila(npr. razglednice,s počitniškimi pozdravi).	

⁷ Standard A1 po SEJO

⁸ Opis standarda.

Preglednica 7: **Minimalni in standardi znanja ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja po šestih letih učenja (raven A2)**

Sporazumevalne dejavnosti		STANDARD ⁹ Vmesna raven (A2)	Kvalitativni vidiki standarda A2 ¹⁰
Sprejemniške dejavnosti	Poslušanje	Učenci razumejo besedne zveze in pogosto besedišče, ki se nanašajo na najbolj temeljne stvari (npr. najosnovnejši osebni in družinski podatki, nakupovanje, neposredno življenjsko okolje, zaposlitev). Učenci razberejo glavno misel kratkih, jasno oblikovanih sporočil in obvestil.	Kadar je govor počasen in razločen, na splošno učenci prepoznavajo temo pogovora, ki poteka okoli njih. Razumejo besedne zveze in izraze, ki so povezani z njihovimi neposrednimi potrebami. Razberejo bistvo kratkih posnetih odlomkov o predvidljivih vsakdanjih stvareh. Učenci razumejo kratka, preprosta besedila o znanih temah, napisana v jeziku, v katerem prevladujejo zelo pogosti vsakdanji izrazi ali izrazi, povezani z njihovimi aktivnostmi. Razumejo predpise, na primer o varnosti, če so napisani v preprostem jeziku.
	Branje	Učenci berejo kratka, preprosta, vsakdanja besedila, kot so oglasi, prospekti, jedilniki in urniki. V njih znajo poiskati natančno določen, predvidljiv podatek.	
Interaktivne dejavnosti	Govorno in pisno sporazumevanje	Učenci se znajo sporazumevati v preprostih okoliščinah, kadar gre za neposredno izmenjavo informacij o splošnih, vsakodnevnih stvareh. Znajdejo se v krajših družabnih pogovorih, čeprav ne razumejo dovolj, da bi se lahko pogovarjali samostojno.	Razumljivo se lahko izražajo z zelo kratkimi izjavami, v katerih pa so zelo očitni premori, napačni začetki in preoblikovanja. Znajo pokazati, ali sledijo sogovorčevim besedam, vendar redko razumejo dovolj, da bi pogovor usmerjali po svoji volji. Pri sporazumevanju uporabljajo preproste stavčne strukture z naučenimi frazami, skupinami nekaj besed in vzorci. Odgovoriti znajo na vprašanja in se odzvati na preproste trditve.
Tvorbne dejavnosti	Govorjenje	Učenci znajo uporabiti besedne zveze in povedi, s katerimi lahko preprosto opišejo sebe, svojega prijatelja, svojo družino in druge ljudi, življenjske razmere ali svojo izobraževalno pot.	Učenci z uporabo preprostih tehnik znajo začeti, vzdrževati ali končati kratek govor o znani, pogosto vnaprej pripravljeni temi. Po predhodni vaji znajo posredovati zelo kratka obvestila z naučeno vsebino, ki so razumljiva za poslušalca. Izbrati in ponoviti znajo ključne besede in besedne zveze ali kratke stavke iz besedila, primernega njihovim omejenim zmožnostim in izkušnjam.
	Pisanje	Učenci znajo tvoriti kratka, preprosta obvestila in sporočila, ki se nanašajo na trenutne potrebe. Pisati znajo zelo preprosta osebna pisma, npr. se komu za kaj zahvaliti.	Pisati znajo kratka in preprosta sporočila v obliki ustaljenih obrazcev za neposredne potrebe. Pri tem uporabljajo kratke nize preprostih besednih zvez in stavkov, ki jih povežejo v preprosto zaporedje s preprostimi povezovalci, kot so in, ampak in ker. Nekatero preproste strukture uporabljajo pravilno, vendar še vedno sistematično delajo določene osnovne napake (npr. pravopisne napake, ujemanje glagola z osebkom, uporaba člena itd.), kljub temu je po navadi jasno, kaj želi povedati.

⁹ Standard A2 po SEJO

¹⁰ Opis standarda.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pouk drugega tujega jezika spodbuja intelektualno rast učenca in ponuja več različnih možnosti izobraževanja pri pouku, v neposrednem okolju ali iz virov v tujem jeziku, ki so dostopni tudi z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije itd. Skupni projekti spodbujajo učitelje različnih predmetov k sodelovanju, skupnemu načrtovanju, izvedbi in vrednotenju znanja. Rezultat takšnega sodelovanja je dopolnjevanje in prepletanje ciljev in učnih vsebin različnih predmetov, uporaba pridobljenega znanja v različnih življenjskih okoliščinah, sočasno doseganje jezikovnih in predmetnih oz. vsebinskih ciljev ter globlje razumevanje sporočila, pojava in problema.

Pri pouku drugega tujega jezika učitelj uvaja sodobne pristope in spodbuja slehernega učenca k dejavnemu vključevanju v raznolike dejavnosti. V sodelovanju z učenci skrbno izbira teme, besedila in dejavnosti, v okviru katerih se izražajo njihovi interesi. Obenem se posveča tudi individualnim posebnostim učencev in stremi k doseganju napredka pri posamezniku. Temeljni cilj pouka drugega tujega jezika je učenčeva sposobnost navezovati stike v tem jeziku, čeprav le na vstopni (A1) ali vmesni ravni (A2).

Za uspešno uvajanje drugega tujega jezika, ob omejenem številu ur, upoštevamo procese hkratnega učenja več jezikov in njihovo vzajemno učinkovanje. Pomembno je spoznanje, da se vsakega nadaljnega jezika naučimo veliko lažje, saj se usvojene jezikovne strategije in strategije učenja (tujih) jezikov prenašajo med jeziki, poleg tega imajo učenci pri tej starosti že tudi druge izkušnje in védenje o svetu. Z učenjem enega germanskega (romanskega, slovanskega) jezika se posredno učimo še drugega sorodnega jezika (večjezikovna didaktika) (Hufeisen in Neuner, 2005). S takšnim pristopom upoštevamo sinergijske učinke učenja več jezikov.

Pomembno je tudi, da pouk drugega tujega jezika ostane učenčeva izbira dalj časa, vsaj eno vzgojno-izobraževalno obdobje. Operativni cilji so zato oblikovani na dveh stopnjah – na začetni in na nadaljevalni stopnji. Začetna stopnja se začne ob začetku drugega in ob začetku tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja, nadaljevalna pa na začetku tretjega obdobja do konca šolanja (šest let učenja).

5.1 Uresničevanje ciljev predmeta

Sodobni pouk tujih jezikov temelji na načelih komunikacijskega pristopa in osredinjenosti na učenca oz. učni proces. Komunikacijski pristop pomeni, da učenci razvijajo sporazumevalno zmožnost s pomočjo različnih sporazumevalnih dejavnosti pri pouku (glej razdelek Operativni cilji). Koncept osredinjenosti na učenca oz. učni proces pa pomeni, da učitelj pri opredeljevanju ciljev upošteva učenčevo predznanje, njegovo osebnost, interese, nagnjenja, vrednote, zaznavni in spoznavni učni stil. Tako učitelj kot učenec enakovredno pripomoreta k sproščenemu sporazumevanju, kar učencu omogoča uspešno usvajanje jezika: učitelj je mentor in usmerjevalec procesa pridobivanja znanja, učenec pa skladno z možnostmi dejavno in samostojno sodeluje v tem procesu.

Pri učenju drugega tujega jezika je posebno pomembno spoznanje, da ima posameznik eno sporazumevalno zmožnost, ki se z učenjem vseh nadaljnjih jezikov razvija in diferencira (Hufeisen in Neuner, 2005).¹¹ Pri tem si učenci (zavedno ali nezavedno) pomagajo z obstoječim znanjem jezikov (prvega jezika in prvega tujega jezika) in z jezikovnimi izkušnjami.

¹¹ Hufeisen, B., Neuner, G. (ur.) (2005): Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch. European Centre for Modern Languages, Strasbourg: Svet Evrope.

Zato učitelj pri pouku drugega tujega jezika uvaja take vsebine, dejavnosti in naloge, s katerimi učenci:

- **aktivno uporabljajo svoje predznanje jezikov** (prvega/maternega jezika, prvega tujega jezika, jezika družine, jezika okolja itd.), ki pomeni temelj in most pri učenju drugega tujega jezika (ozaveščanje obstoječe jezikovne sporazumevalne zmožnosti in metajezikovnih zmožnosti, iskanje podobnosti in razlik med jeziki itd.);
- **tematizirajo večjezičnost in medkulturnost** (pomen jezika pri spoznavanju in interpretaciji sveta, neločljiva povezanost jezikov in kultur, posameznikova raznojezičnost in prostorska večjezičnost, vloga jezika pri združevanju in izključevanju posameznikov v družbene skupine in skupnosti, vloga znanja več jezikov za medkulturni dialog);
- **prenašajo usvojene jezikovne učne strategije** na učenje drugega tujega jezika (ozaveščanje načel in strategij sporazumevanja, sprejemanja in tvorjenja besedil, razlik in podobnosti med jezikovnimi sistemi, tehnik učenja besedišča, prepoznavanje vrst besedil, jezikoslovnih in literarnovednih izrazov);
- **povezujejo in tematizirajo znanja iz drugih šolskih predmetov** ter
- **vzpostavljajo stike z govorniki drugih kultur** (prek medijev, šolskih ekskurzij v tujino, medkulturnih izmenjav, mednarodnih mrežnih projektov).

Na podlagi učnega pristopa in načel večjezikovne didaktike učitelj pri pouku drugega tujega jezika:

- natančno načrtuje učni proces, oblikuje etapne cilje za lažje in učinkovitejše ugotavljanje napredka učencev;
- organizira sodelovalno (timsko) učenje in poučevanje, s katerim spodbuja razvijanje različnih kompetenc vseživljenjskega učenja ter prispeva k razvoju bralne pismenosti pri učencih;
- izkorišča sinergijske učinke večjezičnosti (npr. prenašanje pridobljenega znanja, zmožnosti in spretnosti iz jezika v jezik);
- uvaja aktivne oblike dela (individualno delo, delo v dvojicah, delo v skupinah, projektno delo, sodelovalno učenje itd.);
- izvaja dejavnosti, ki pri učencu spodbujajo željo po pogovoru s sovrstniki in ponujajo veliko iztočnic za izmenjavo informacij, izražanje stališč, interesov in solidarnosti;
- spodbuja motivacijo za učenje drugega tujega jezika tudi z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije;
- spodbuja učence, da postopno razvijejo lastne učne strategije glede na svoj učni zaznavni in spoznavni stil, sposobnost(i), interes in izkušnje;
- pozna razvoj kognitivnih procesov in upošteva napore, ki jih mora vložiti učenec, da oblikuje sporočilo v tujem jeziku; pri tem si ne zastavlja previsokih ciljev in dopušča tudi učenčeve napake, jih sprejme kot sestavni del procesa pri usvajanju drugega tujega jezika; usvajanje tujega jezika je namreč dolgotrajno, posebno če učenec nima veliko priložnosti za njegovo uporabo;
- učenec svoj napredek presoja s samorefleksijo in samovrednotenjem.

Nekaj ilustrativnih primerov povezovanja jezika z drugimi predmeti in področji je predstavljenih v razdelku 5.5 Medpredmetne povezave.

Učitelj črpa različna besedila iz šolskih in drugih medijev (svetovni splet, televizija, radio, tisk), hkrati pa omogoča svojim učencem, da sporazumevalno jezikovno zmožnost razvijajo tudi v stikih z vrstniki pri medkulturnih izmenjavah, mednarodnih mrežnih projektih, ekskurzijah in izletih v tujino itd.

Pri izboru besedil za pouk učitelj upošteva:

- ustreznost besedila (primerno razvojni stopnji in znanju jezika),
- aktualnost (besedilo obravnava aktualno in življenjsko temo),
- zanimivost (je blizu učenčevemu interesu ali potrebam),
- avtentičnost (izvirno umetnostno ali neumetnostno besedilo),
- celostnost (celotno besedilo, ki je iztočnica za razne poustvarjalne dejavnosti).

Na začetku drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja ima učenec v prvem jeziku – do neke mere celo v prvem tujem jeziku (na narodno mešanih območjih tudi v drugem jeziku) – razvite pomembnejše učne strategije. Učenec zmore opravljati temeljne kognitivne operacije, s katerimi lahko opazuje, primerja, razvršča, posplošuje, analizira in preoblikuje vstopne informacije. Učitelj vključuje učenčevo predhodno znanje in izkušnje ter se navezuje na pridobljene splošne zmožnosti. Zaradi tega je napredek pri učenju drugega tujega jezika hitrejši kot pri prvem tujem jeziku.

Pouk drugega tujega jezika ni preslikava pouka prvega tujega jezika. Razlika je v poudarjanju sestavin pouka, ki niso ozko jezikovne. Učenci se pri usvajanju drugega tujega jezika navezujejo na usvojena znanja prvega tujega jezika. Pristop k učenju je celosten, spodbuja učenčev kognitivni, afektivno-socialni in psihomotorični razvoj. Pouk zato izvajamo v sproščenem in motivacijskem vzdušju, pogosto z metodo igre, z igro vlog, s simulacijami, projektnim delom, z delom z viri, s sodobnimi mediji in z drugimi oblikami dela, ki spodbudno vplivajo na usvajanje jezika. Poslušanje, spraševanje, odgovarjanje, dopolnjevanje so dejavnosti, ki jih učenci opravljajo z govorom, s petjem, z gibanjem ali likovnim izražanjem. Pri pouku učenci razvijajo tudi občutljivost za drugačnost jezikov in kultur. Pri pouku drugega tujega jezika učitelj odkriva dobra učenčeva področja, ne išče napak in neznanja, kar prispeva k uspešnejšemu premagovanju težav in k oblikovanju učenčeve pozitivne samopodobe.

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju pri pouku prevladujejo načela, ki jih učitelj upošteva pri mlajših otrocih:

- načelo integracije jezikovnih dejavnosti v tujem jeziku in vsebin, ki zadevajo otrokovo neposredno okolje in doživljajski svet (učenje v interakciji, učenje za sporazumevanje, predvsem pa učenje kot celovita izkušnja, ki vključuje vsa čutila; učitelj pri komunikaciji v razredu uporablja samo tuji jezik);
- pripovedno načelo (spoznavanje vsebin z različnih področij);
- načelo igre (učenje drugega tujega jezika s pomočjo didaktičnih igralnih dejavnosti);
- načelo celostnega ter posnemovalnega učenja (nenehno ponavljanje, posnemanje jezikovnih vzorcev in ustvarjanje nezavednih analogij).

Pri pouku tujih jezikov, še zlasti pri pouku drugega tujega jezika priporočamo, da učenec svoj napredek v znanju katerega koli jezika tako v šoli kot tudi zunaj nje spremlja kot samovrednotenje in samospremljavo.

Spremljanje učenčevega napredka učencem omogoča, da svoje jezikovne in medkulturne izkušnje in dosežke beležijo in jih ovrednotijo. Obenem pa razvijajo avtonomijo, ki vključuje samorefleksijo o lastnem procesu učenja, (samo)opazovanje, soodločanje, soodgovornost in samoocenjevanje svojega napredka.

5.2 Individualizacija in diferenciacija

Učencem glede na zmožnosti in druge posebnosti diferenciramo pouk drugega tujega jezika v fazi načrtovanja, izvajanja, preverjanja in ocenjevanja. Pri tem smo še posebej pozorni na specifične skupine in posameznike; vzgojno-izobraževalno delo temelji na konceptih, smernicah in navodilih, sprejetih na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje:

- Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci,¹²
- Učne težave v osnovni šoli: koncept dela,¹³
- Otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja: navodila za prilagojeno izvajanje programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo,¹⁴
- Smernice za izobraževanje otrok tujcev v vrtcih in šolah.¹⁵

Posamezni učenec dosega različno raven sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku. Stopnja raznolikosti znanja je odvisna od notranjih, osebnostnih dejavnikov (učenceve sposobnosti, spretnosti, interes za učenje, splošna vedenja in znanja, odnos do tujih govorcev in njihove kulture idr.) in od zunanjih dejavnikov (stik z jezikom, priložnost za uporabo tujega jezika).

Če učitelj učencev, ki dosegajo višjo raven sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ne spodbuja k dejavnostim, ki ustrezajo njihovi doseženi jezikovni stopnji, obstaja nevarnost, da izgubijo motivacijo za učenje, ne napredujejo ali celo postanejo moteči v skupini. Hkrati pa so v isti skupini tudi učenci, ki se odzivajo le na učiteljeve spodbude s posameznimi besedami ali besednimi zvezami, z nebesedno komunikacijo ali vključevanjem prvega jezika.

Učitelj se tako sooča s problemom izrazite heterogenosti učne skupine, ki jo lahko omili le s skrbno izbiro učnih vsebin in z ustreznim pristopom ter metodami dela, ki jih prilagaja glede na različno doseženo raven sporazumevalne jezikovne zmožnosti (notranja diferenciacija).

Pri spodbujanju napredka pri vseh učencih naj bi učitelj poznal in upošteval različne dejavnike, ki vplivajo na učno uspešnost. Dejavniki, ki opredeljujejo zahtevnostno raven učenja in poučevanje drugega tujega jezika, so predstavljeni v preglednici 8.

¹² Sprejeto na 25. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 2. 1999.

¹³ Sprejeto na 106. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 10. 2007.

¹⁴ Sprejeto na 57. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 17. 4. 2003.

¹⁵ Sprejete na 123. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 18. 6. 2009, dopolnjene na 152. seji 25. 10. 2012.

Preglednica 8: Dejavniki, ki opredeljujejo zahtevnostno raven učenja/poučevanja drugega tujega jezika

Dejavnik	Začetna raven	Nadaljevalna raven
Vrsta ciljev	Temeljni cilji	Izbirni cilji
Navodila za delo	V tujem jeziku/občasno v materinščini	V tujem jeziku
Lastnosti vhodnega besedila <ul style="list-style-type: none"> · Tema · Dolžina · Vrsta besedila · Konkretnost/abstraktnost vsebine 	<ul style="list-style-type: none"> · Znana in obravnavana tema, vezana na učenčeve trenutne potrebe · Krajše besedilo · Opisovalna besedila (opis osebe, živali, stvari, kraja itd.), kratko pripovedovalno besedilo (anekdota, kratka zgodba, šala, strip itd) · Samo konkretna učna vsebina 	<ul style="list-style-type: none"> · Znana tema, vezana na učenčev izkušenjski svet · Daljše besedilo · Opisovalna besedila (opis osebe, živali, stvari, kraja, dogodka itd.), razlagalna (TV-sporod, razlaga pomena besede, navodila za uporabo), pripovedovalna besedila (anekdota, kratka zgodba, šala, basen, pravljica itd.) · Večinoma konkretna vsebina
Okoliščine	Popolnoma predvidljive	Nekoliko manj predvidljive
Jezik	<ul style="list-style-type: none"> · Zelo pogosto rabljeno besedišče, vezano na obravnavane teme · Besedilo vključuje najbolj pogoste osnovne jezikovne in sporočanjejske strukture. · Učenec zazna slogovno in zvrstno zaznamovanost (jezikovni register). 	<ul style="list-style-type: none"> · Pogosto rabljeno besedišče, vezano na znano temo · Besedilo vključuje osnovne jezikovne in sporočanjejske strukture. · Učenec loči slogovno in zvrstno zaznamovanost.
Reševanje nalog	Z navodili (npr. ugotavljanje temeljnega sporočila besedila, iskanje osnovnih podatkov itd.)	Delno vodeno (npr. ugotavljanje temeljnega sporočila besedila, iskanje določenih posebnih podatkov in podrobnosti)
Preizkusi znanj	Večinoma naloge zaprtega in polodprtega tipa (izbirni tip nalog, naloge dopolnjevanja, urejanja, kratki odgovori itd.)	Naloge zaprtega, polodprtega in odrtega tipa (kratki odgovori, besedilni odgovori, preoblikovanje besedila itd.)

5.3 Preverjanje in ocenjevanje

5.3.1 Preverjanje znanja

Preverjanje znanja je ustrezno takrat, ko ima učitelj jasno predstavo o učnih ciljih ter poučuje in preverja znanje v skladu z zastavljenimi cilji in standardi znanja. Merila preverjanja znanja morajo biti zato jasna, smiselna in znana vsem učencem. Za učenca je pri preverjanju znanja pomembno, da ve, za kaj naj si prizadeva, na kaj naj bo pozoren in po čem bo učitelj presojal njegovo izkazano znanje. Kakovostni preizkusi znanja osmišljajo učenje tujega jezika, zajemajo tudi višje spoznavne ravni, spodbujajo učenje z razumevanjem in omogočajo uporabo usvojenega znanja.

Preverjanje znanja je kakovostno, ko:

- je v skladu s cilji in standardi znanja iz učnega načrta,
- preverja različne sporazumevalne spretnosti v ustreznem razmerju,
- preverja tiste cilje, ki so primerni za določeno obliko preizkusa (ustno ali pisno),
- so merila za preverjanje nalog jasna in ustrezna,
- je strokovno-jezikovno pravilno (ne vsebuje strokovnih napak),
- upošteva učenčevo starost in zanimanja,
- je umeščeno v stvarni življenjski kontekst,
- je zanimivo, spodbuja radovednost in ustvarjalnost učenca,
- vsebuje različne taksonomske stopnje v ustreznem razmerju (ne samo poznavanje, temveč tudi razumevanje in uporabo),
- vsebuje različne tipe nalog (odprte, polodprte, zaprte),
- ima natančna in enoznačna navodila k nalogam,
- je obseg nalog v skladu z razpoložljivim časom.

5.3.2 Ocenjevanje znanja

Znanje učencev v tem učnem načrtu ocenjujemo s številčnimi ocenami.

Ocenjevanje znanja poteka v skladu z zakonodajo, in sicer ustno, pisno in na druge načine. Z ustnim načinom učitelj ocenjuje predvsem govorno sporazumevanje in sporočanje ter slušno razumevanje. Pri ustnih načinih učenec ustno odgovarja s poimenovanji, komentarji, napovedovanji, dopolnjevanji, igro vlog, izvedbo postopka itn. S pisnim načinom učitelj ocenjuje predvsem slušno in bralno razumevanje ter pisno sporazumevanje in sporočanje. Pri pisnih načinih učenec odgovarja z izbiro danih možnosti, s povezovanjem besednih in slikovnih prikazov, s prenašanjem podatkov v drugo obliko, s pisnim poimenovanjem stvari, kratkim opisom slikovnih in grafičnih prikazov, pisnimi sestavki, grafičnimi prikazi, likovnimi in tehničnimi izdelki itn.

5.4 Informacijska tehnologija

Sodobna didaktika spodbuja kombinirano obliko učenja, tj. kombinacijo učenja v živo in učenja na daljavo. Tako je razvijanje sporazumevalne zmožnosti tesno povezano z razvijanjem digitalne zmožnosti. Poleg tega tak pouk spodbuja učenje jezika, saj povzema dejanski življenjski slog učencev. Ti se s pomočjo spletnih vsebin in storitev učijo (pridobivajo želene informacije, jih preoblikujejo, objavljajo) in se sporazumevajo s pomočjo spletnih socialnih omrežij. Razvita digitalna zmožnost ne prispeva le k razvoju znanja, temveč tudi k ustvarjanju novih načinov razmišljanja, hkrati pa pripravlja in vzgaja mlade za življenje v sodobni informacijski družbi (Kreuh, Brečko, 2011: 6).¹⁶

Učenci pri pouku drugega tujega jezika razvijajo digitalno zmožnost, tako da je uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije v podporo ciljem pouka. Tako učenci pri pouku jezikov razvijajo zmožnosti:

- iskanja, zbiranja, obdelovanja in vrednotenja podatkov in informacij,
- komuniciranja in sodelovanja na daljavo,
- izdelave in objave gradiv,
- varne rabe ter upoštevanja pravnih in etičnih načel uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije.

¹⁶ Kreuh, N., Brečko, B. (2011). Izhodišča standarda e-kompetentni učitelj, ravnatelj in računalnikar. Projekt E-šolstvo. Zavod RS za šolstvo idr., elektronski vir: http://www.sio.si/sio/promocijska_gradiva/izhodišca_standardi/.

Z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije pri pouku drugega tujega jezika spodbujamo:

- zmožnost sporazumevanja v tujem jeziku (z uporabo spletnih storitev za komuniciranje, kot so npr. e-pošta, socialna omrežja, blogi, spletna telefonija idr.),
- splošno razgledanost (prek iskanja informacij po spletu z različnih družbenih in predmetnih področij, uporabe elektronskih slovarjev, seznanjanja z aktualnimi dogodki v medijih itd.),
- razvijanje medkulturne zmožnosti (učenci se z glasbo, videoposnetki, s oddajami ipd. soočajo z izvirnimi okoliščinami, spoznavajo kulturo, običaje, navade, nebesedno komunikacijo drugih kulturnih skupnosti itd.),
- besedno glasovno in vizualno ustvarjalnost učencev (npr. izdelava stripov, spletnih strani, oddaj z uporabo različnih spletnih aplikacij itd.),
- predstavljanje in objavljanje izdelkov učencev (grafično, slikovno, pisno, zvočno, večpredstavno),
- sodelovalno ustvarjanje znanja (npr. v mrežnih projektih ILEARN, e-twinning, mednarodnih šolskih partnerstvih).

Vključevanje informacijske in komunikacijske tehnologije v pouk je smiselno le, če ta prispeva k lažjemu razumevanju učnih vsebin, ohranjanju motivacije za učenje in izboljšanju učnih rezultatov. Učitelj naj pri načrtovanju pouka razmisli o prednostih, ki jih prinaša informacijska in komunikacijska tehnologija, opredeli cilje, učno vsebino, načine preverjanja znanja in zmožnosti ter izbere primerno učno in programsko okolje.

5.5 Medpredmetne povezave

Medpredmetne povezave so smiselne takrat, ko se različni predmeti povezujejo v celoto glede na skupne cilje in vsebino. Pri tem so cilji posameznih predmetov jasno prepoznavni. Ker je znanje v šolah postalo tako razdrobljeno, da ga učenci s težavo povezujejo v smiselno celoto, daje celostna, tematska in problemska obravnava učnih vsebin priložnost za izgrajevanje trajnejšega in kakovostnejšega znanja.

Tak pristop k poučevanju tujih jezikov je značilen za različne modele CLIL (angl. Content and Language Integrated Learning).¹⁷

Zato v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju priporočamo usklajeno načrtovanje učnega procesa pri različnih predmetih in področjih. Posledica usklajenega delovanja učiteljev različnih predmetov je večja stopnja povezanosti med disciplinarnimi znanji. Znanje, ki ga posredujemo celostno, je bolj poglobljeno: isti problem obravnavamo z različnih zornih kotov.

Z medpredmetnim povezovanjem ustvarimo avtentično okoliščino, uporabne učne vsebine, ki pri učencih vzbudijo zanimanje. Obenem medpredmetno povezovanje preprečuje preobremenjenost učencev, saj učitelji upoštevajo tudi znanje, ki so ga učenci dosegli v okviru vseh predmetov ali z domačim delom. Spodbuja tudi ustvarjalnost: učenec ima večje možnosti, da izkoristi vse svoje potenciale, da se uveljavi na vseh področjih ne le na ozko jezikovnem.

¹⁷ V strokovni literaturi je CLIL oz. EMILE (L'enseignement d'unematière par l'intégration d'unelangueétrangère) različno poimenovan, npr. Content-based Language Instruction, FLAC – Foreign Languages a cross the Curriculum, fremdsprachlicher Sachfachunterricht, pouk nejezikovnega predmeta/nejezikovnih vsebin v tujem jeziku itn. Vsa navedena poimenovanja izpostavljajo določene aspekte in so kulturno in družbeno pogojena. V učnem načrtu avtorji sledijo evropskim smernicam in uporabljajo nevtrarno oznako oz. kratico CLIL.

Drugi tuji jezik je tudi sredstvo za iskanje podatkov iz tujih virov, sporazumevanje, usvajanje, povezovanje in poglobljanje novih, tudi nejezikovnih učnih vsebin. Povezuje se z vsemi predmeti in daje podporo pri uresničevanju skupnih ciljev predmetov, ki se povezujejo.

Medpredmetne povezave se udejanjajo:

- *na vsebinski ravni*: z uvajanjem različnih vrst besedil v drugem tujem jeziku, iz katerih učenci pridobivajo podatke, ki so relevantni za predmet, s katerim se povezujejo; na tej ravni učenec razvija in bogati besedišče v drugem tujem jeziku;
- *na ravni razvijanja sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku*: s sprejemanjem, tvorjenjem besedil in jezikovnem posredovanjem (npr. prevajanje iz tujega jezika v slovenščino, povzemanje vsebine besedila v tujem jeziku), ki je vir informacij za predmet, s katerim se povezujejo;
- *na ravni učenčevega odnosa do določenega problema*: z obravnavo določenega problema spodbujamo učence k izražanju in utemeljevanju lastnih stališč; v primeru, da učenci nimajo dovolj jezikovnega znanja, se lahko izražajo v materinščini.

Pri uresničevanju skupnih ciljev predmetov, ki se povezujejo, nastajajo učenčevi izdelki, kot so predstavitve, seminarska ali raziskovalna naloga, popotniški dnevnik oz. blog, videoposnetek, e-sporočilo itd.

V nadaljevanju so navedeni ilustrativni predlogi medpredmetnih povezav, na podlagi katerih lahko učitelj poišče tudi druge predloge:

- *knjižnično informacijsko znanje*: delo s tujimi viri, iskanje podatkov, spoznavanje značilnosti različnih besedilnih vrst, pridobivanje besedišča; razvijanje motivacije za branje, primerjanje slovenskega tiska s tujim;
- *okoljska vzgoja*: pridobivanje podatkov (in besedišča) iz naravoslovja, npr. obravnava izbranega poglavja iz naravoslovja iz italijanskega učbenika, ogled videoposnetka na ekološko temo; pridobivanje in posredovanje podatkov, ki so relevantni za predmet, s katerim se povezujemo; razvijanje pozitivnega odnosa do naravne dediščine;
- *vzgoja za zdravje in varnost*: pridobivanje informacij z zdravstvenega področja, bogatenje besedišča z izvirnimi besedili; sprejemanje ali posredovanje navodil za uporabo zdravil in drugih sredstev, ozaveščanje zdravega načina življenja;
- *poklicno usmerjanje*: spoznavanje in opis poklicev, poimenovanje delovnih sredstev, pripomočkov, storitev; razvijanje pozitivnega odnosa do vseh poklicev, odločanje za poklic;
- *vzgoja potrošnika*: razumevanje sporočila obveščevalnega besedila (reklamni oglas), poimenovanje izdelkov in storitev; razvijanje vrednot v potrošniški družbi, vzgoja za osveščene in odgovorne potrošnika;
- *prometna vzgoja*: orientacija v prometnem prostoru, poznavanje osnovnih navodil in prepovedi v drugem jeziku; razvijanje osebne odgovornosti, pravilno ravnanje učenca kot udeleženca v prometu (kot pešca, sopotnika, kolesarja, motorista);
- *vzgoja za medije*: delo s sodobnimi mediji, sprejemanje besedil v drugem jeziku (film, dramsko besedilo, spletne strani, klepetalnica), iskanje zelenih informacij; razvijanje kritičnosti do medijev, varna uporaba računalnika;
- *način življenja, bivanja* (povezava na predmete družba, jeziki, zgodovina): primerjava med mojim in drugim: življenje otrok in mladostnikov (vsakodnevno življenje, šola, domača opravila, prosti čas, konjički, domače živali); življenje v mestu (zgradbe, storitve, način življenja), na deželi; prazniki in praznovanja, običaji, navade; kulturnozgodovinske znamenitosti kraja, države in drugih držav;

- *način življenja, bivanja* (povezava na predmete naravoslovje in tehnika, gospodinjstvo in geografija): prehranjevalne navade, značilne jedi; skrb za zdravje in čisto okolje; potrošniške navade, pomen blagovnih znamk, oglasov, denar; letni časi, vremenski pojavi; simboli kraja, države in drugih držav (npr. grbi, zastave, simboli na evrskih kovancih);
- *izobraževanje, delo, znanost* (povezava na vse predmete v drugem oz. tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju): pomen znanja jezikov za branje strokovnih virov in informacij v tujem jeziku; vloga jezikov pri učenju, nadaljnjem izobraževanju in opravljanju poklica; spoznavanje pomembnih tujih naravoslovnih in matematičnih odkritij, izumov, družboslovnih spoznanj in umetniških dosežkov pomembnih znanstvenikov, raziskovalcev, umetnikov (npr. Einstein, Leonardo da Vinci, Curie); vzorniki iz sveta športa, glasbe, filma, mode, računalništva;
- *umetnost* (povezava na predmete glasbena umetnost, likovna umetnost, šport in jeziki): branje odlomkov književnih besedil v izvirnem jeziku, dramatizacija besedil; poslušanje skladb iz svetovne glasbene dediščine, iz sodobne glasbene scene, petje pesmi v izvirnem jeziku; spoznavanje upodabljajoče umetnosti in del iz svetovne dediščine;
- *medkulturnost in večjezičnost* (povezava na predmete družba, geografija, zgodovina, domovinska in državljanska kultura in etika, jeziki): jeziki, ki jih poznam in razumem (jezikovni portret učenca); jeziki moje družine, mojih sošolcev, prijateljev, sosedov; jezik kot temelj osebne in skupinske identitete, jeziki v času globalizacije; družbene vrednote in primerjava vrednot med kulturami; vloga jezika kot sredstva vključevanja oz. izključevanja iz skupine; vloga znanja jezikov za aktivno in odgovorno vlogo slovenskega državljana pri reševanju vprašanj človeštva na lokalni, nacionalni in planetarni ravni; jeziki, ki so jih govorili pomembni Slovenke in Slovenci; jezikovna pestrost v Sloveniji, EU in svetu; uporaba jezikovnih priročnikov v več jezikih; usvajanje jezikoslovnih izrazov (koordinirano usvajanje in razumevanje posameznih jezikoslovnih kategorij pri pouku slovenščine, drugega jezika, prvega tujega jezika in drugega tujega jezika, npr. samostalnik = a noun (angl.) = das Nomen (nem.) = il Nome (ital.)).

6 ZNANJE IZVAJALCEV

Učitelj neobveznega izbirnega predmeta drugi tuji jezik v 4. do 9. razredu (angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, madžarščina oz. nemščina) v drugem izobraževalnem obdobju mora imeti znanja s področja ustreznega tujega jezika ali s področja razrednega pouka in ustreznega tujega jezika, učitelj neobveznega izbirnega predmeta drugi tuji jezik (angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, madžarščina oz. nemščina) v tretjem izobraževalnem obdobju pa mora imeti znanja s področja ustreznega tujega jezika.